

Vlaams
Parlement

ingediend op **724** (2015-2016) – Nr. 1
7 april 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Lies Jans en Rob Beenders

over de stand van zaken
van de uitvoering van
het Strategisch Actieplan
Limburg in het Kwadraat (SALK)

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Jan Hofkens.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Jan Hofkens, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Grete Remen, Paul Van Miert;
Jenne De Potter, Katrien Schryvers, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

INHOUD

I.	Toelichting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed.....	5
	1. Voortgangsrapportage november 2015	5
	2. Socio-economische situatie van Limburg	5
	3. Structurele versterking economisch weefsel Limburg	6
	3.1. Fiscaliteit	6
	3.2. Economie en Innovatie	6
	3.3. Werk	7
	3.4. Mobiliteit en Openbare Werken	8
	3.5. Veiligheid en Justitie.....	9
	4. Budgettair overzicht	9
	5. Evaluatie governance model	9
	6. Conclusies.....	9
II.	Debat.....	9
	1. Tussenkoms van Marino Keulen	9
	2. Tussenkoms van Johan Danen	10
	3. Tussenkoms van Lode Ceysens.....	10
	4. Tussenkoms van Els Robeyns	11
	5. Tussenkoms van Jos Lantmeeters	11
	6. Tussenkoms van Rob Beenders.....	12
	7. Tussenkoms van Lydia Peeters	12
	8. Tussenkoms van An Christiaens	13
	9. Tussenkoms van Lies Jans.....	13
	10. Repliek van minister-president Geert Bourgeois	13
	11. Tweede tussenkoms van Rob Beenders.....	14
	12. Tweede tussenkoms van Johan Danen	14
	13. Tweede tussenkoms van Lode Ceysens	144
	14. Tweede tussenkoms van Marino Keulen	15
	15. Tweede repliek van minister-president Geert Bourgeois	15
	Gebuurde afkortingn	16

Bijlage: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be

Naar aanleiding van de sluiting van Ford in Genk werd op 14 juli 2013 een Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het provinciebestuur van Limburg voegde er een actieplan aan toe. Ook de Federale Regering en de Europese Commissie engageerden zich tot bijkomende projecten en middelen voor de provincie Limburg.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op haar vergadering van 8 maart 2016 de stand van zaken (tweede opvolgingsrapportage) van de uitvoering van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) met Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed.

De bespreking was gepland in samenhang met het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Rob Beenders en Els Robeyns betreffende de monitoring van geografische spreiding van Vlaamse overheidsmiddelen, in het bijzonder in relatie tot het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 297/1) en het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Rob Beenders, Els Robeyns, John Crombez en Johan Danen betreffende het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en de inzet van reguliere Vlaamse overheidsmiddelen (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 348/1).

Net voor de bespreking werd het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Rob Beenders en Els Robeyns betreffende de monitoring van geografische spreiding van Vlaamse overheidsmiddelen, in het bijzonder in relatie tot het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 297/1) door de indieners ingetrokken.

Het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Rob Beenders, Els Robeyns, John Crombez en Johan Danen betreffende het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en de inzet van reguliere Vlaamse overheidsmiddelen (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 348/1) daarentegen wordt wel aangehouden en behandeld.

Het verslag van de bespreking van de tweede opvolgingsrapportage van de uitvoering van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) en het aangehouden voorstel van resolutie is te vinden in dit document. Het verslag over de stemming over het voorstel van resolutie van Ingrid Lieten, Rob Beenders, Els Robeyns, John Crombez en Johan Danen betreffende het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en de inzet van reguliere Vlaamse overheidsmiddelen wordt in een apart verslag opgenomen, dit met het oog op duidelijkheid over de uitkomst van de behandeling van dit voorstel van resolutie in het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 348/3).

Ter voorbereiding van de bespreking werd het tweede monitoringrapport door de minister-president op 11 februari 2016 aan de voorzitter van het Vlaams Parlement overgemaakt. Deze voortgangsrapportering van november 2015 is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert Bourgeois herinnert aan de goedkeuring van het SALK-uitvoeringsplan op 16 juli 2013 en aan de opvolging in de vorm van een halfjaarlijkse voortgangsrapportage. Doel van de evaluatie is aan de hand van een stand van zaken uitmaken of men op schema zit dan wel of er moet bijgestuurd worden. Zij kwam tot stand in gesprekken met de belangrijkste politieke en sociaaleconomische actoren, ook in Limburg. De nota werd positief onthaald door de taskforce op 11 december 2015 en een week later goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

1. Voortgangsrapportage november 2015

Vooreerst geeft de minister-president een overzicht van het tweede monitoring-rapport uit november 2015.

Uit een diagram, waarin de status van de SALK-projecten wordt geschetst, blijkt dat er elf gerealiseerd zijn en 109 op schema zitten (87%), acht vertraging hebben, vier in voorbereiding zijn en vijf stopgezet. Voor de uitleg verwijst de minister-president naar de rapportering en de onderliggende fiches, die ter beschikking werden gesteld van de commissieleden.

2. Socio-economische situatie van Limburg

Vervolgens wordt een beknopt overzicht geschetst van de socio-economische situatie in Limburg op basis van VDAB-gegevens. Voor deze presentatie heeft de minister-president de cijfers geüpdatet. Eind februari 2016 bedroeg de werkloosheidsgraad in Limburg 8,1%, terwijl dat na de sluiting van Ford Genk nog 9,1% was. De kloof met Vlaanderen is gehalveerd. Niet nieuw is dat er vrij grote regionale verschillen blijven, waarbij hij wijst op de probleemgebieden Maasland en Midden-Limburg. De provincie telde eind februari 32.566 niet-werkende werkzoekenden, een daling op jaarbasis van 8,4%, de grootste van heel Vlaanderen. Opvallend is verder dat 46,3% van de werkzoekenden laaggeschoold is, al daalt de laaggeschoolde werkloosheid wel met 7,9% (veel meer dan het Vlaamse gemiddelde van 1,4%). De daling is wel minder uitgesproken bij vrouwen.

Het aantal vacatures (exclusief uitzendopdrachten) is met 18,7% gestegen, wat beter is dan de gemiddelde Vlaamse stijging van 14%. De spreker wijst er wel op dat niet alle vacatures in die cijfers zitten, maar alleen die waarvoor de aanmelding verplicht is. Eind januari bedroeg de spanningsindicator, de verhouding tussen niet-werkende werkzoekenden en openstaande vacatures, 8,7 in Limburg, tegenover 5,5 in Vlaanderen. Ook hier is sprake van regionale verschillen, met als uitschieter een indicator van 32,3 in het Maasland, waar zich tegelijk een tekort aan vacatures en een gebrekkige arbeidsmobiliteit voordoet. Midden-Limburg heeft met 5 de laagste indicator.

Van de ex-werknemers van Ford en zijn toeleveranciers heeft iets meer dan de helft van hen die na sluiting werkzoekend waren, intussen een andere job gevonden. De andere helft is nog werkzoekend. De VDAB werkt samen met partners een bijkomend actieprogramma uit voor opleiding en jobbegeleiding. Bij de sluiting gingen 5946 banen verloren bij Ford Genk en zijn directe en indirecte toeleveranciers. Eind januari 2016 had 39% een andere baan, was 36,2% nog ingeschreven als werkzoekende, genoot 22,8% vrijstelling en was 2,4% ziek. Meer dan de helft van wie in aanmerking komt voor een baan heeft er dus een, concludeert de minister-president.

3. Structurele versterking economisch weefsel Limburg

Daarop gaat hij in op het tweede doel van SALK, de versterking van het economische weefsel. De taskforce besprak de cruciale dossiers op 11 december 2015.

3.1. Fiscaliteit

Hij herinnert aan het missen van enkele investeringen kort na de sluiting door de lagere arbeidskosten in Nederland. Ondertussen is aan de loonkosthandicap gewerkt met het competitiviteitspact en een indexsprong. Met name in grensgebieden als Limburg is dit van belang. Het wegvallen van onzekerheid over gewestelijke steun als federale voorwaarde voor een aanvraag in het kader van de ontworpen zones heeft uitbreiding mogelijk gemaakt. Minister Philippe Muyters bevestigt dat daarover overleg gaande is. Op dit moment zijn in Vlaanderen 33 aanvraagdossiers ingediend, waarvan 23 uit de zone Limburg.

3.2. Economie en Innovatie

Wat economie en innovatie betreft, zijn een aantal business cases in het kader van het SALK-plan in uitvoering, gebaseerd op een slimmespecialisatiestrategie en gericht clusterbeleid. Ze bouwen voort op bestaande investeringen en zijn cruciaal voor de transformatie van de Limburgse economie. In de evaluatienota wordt gefocust op de dossiers waarover de SALK-taskforce een beslissing heeft genomen.

LRM heeft reeds 80 miljoen euro van haar lening van 100 miljoen euro opgenomen. In het kader van de KlimOp-lening is ondertussen sprake van 107 goedgekeurde dossiers. Door de 88 die in november al goedgekeurd waren, zijn er 655 (in vte) banen kunnen behouden worden en zijn er 399 (in vte) bijgekomen. Er werd beslist om de portefeuille voor de KlimOp-lening op te trekken van 20 naar 30 miljoen euro. De taskforce gaf LRM ook het mandaat tot een regierol in het EFRO-project Ondernemerschap 2.0.

Vervolgens gaat de spreker in op de sanering en de ontwikkeling van de Fordterreinen. De saneringswerken zijn in voorbereiding en nemen een aanvang in het najaar van 2016. De oplevering van het masterplan wordt verwacht in mei of juni. Op dat moment zal worden beslist of een deel van de site door externe partijen kan worden ontwikkeld. Hoe dan ook zal er grote betrokkenheid zijn van de relevante Limburgse socio-economische en politieke actoren, verzekert hij.

In het kader van GTI Limburg¹ blijft de indiening van projecten mogelijk tot 23 juni 2016. Er zijn er al zeven ingediend. De SALK-taskforce heeft bevestigd dat alle ingediende SALK-projecten passen binnen de gewenste GTI-strategie. Als GTI Limburg zal ze al deze projecten, mits ze aan de vereiste voorwaarden voldoen en een sluitende financiering hebben, valideren en ter goedkeuring voorleggen aan de managementautoriteit.

---

¹ Geïntegreerde territoriale ontwikkeling.

Voor de programmaperiode 2014-2020 introduceerde de Europese Commissie het concept 'Geïntegreerde Territoriale Investerings' (GTI's). Binnen een GTI kunnen lidstaten een specifieke geïntegreerde strategie voor een bepaald gebied ontwikkelen en hiervoor middelen bundelen uit verschillende assen, operationele programma's en fondsen.

In het Vlaams EFRO-programma wordt in drie gebieden een dergelijke strategie toegepast, waarbij op een complementaire manier, middelen uit verschillende fondsen (EFRO en ESF) worden ingezet: GTI Limburg, inspelend op de specifieke reconversieproblematiek in de provincie, als gevolg van de sluiting van Ford Genk, met als basis het 'Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat – SALK'.

In de EFRO-projecten (oorspronkelijk budget 49 miljoen euro) wijst hij op een verschuiving van EFRO naar ESF ingevolge de EU-regelgeving. De SALK-taskforce herbevestigde het toegewezen EFRO-budget voor alle SALK-projecten die klaar staan om opgestart te worden mits goedkeuring van de managementautoriteit. Een eventueel tekort in het EFRO-budget (nu geraamd op 3,15 miljoen euro) zal worden opgevangen met extra cofinanciering.

Het Ondernemersplatform wordt gefinancierd vanuit het Hermesfonds met 2,4 miljoen euro. De SALK-taskforce onderschrijft het belang en de positieve bijdrage van het Ondernemersplatform aan de geïntegreerde aanpak van de verschillende ondernemerschapprojecten die worden uitgewerkt in het kader van EFRO-Ondernemerschap 2.0. De verdere implementatie en resultaten van dit project zullen gemonitord worden en transparant meegedeeld aan de taskforce.

'Locate in Limburg' is gericht op het aantrekken van buitenlandse bedrijven in samenwerking met FIT. De Vlaamse Regering keurde op 14 februari 2014 al een ondersteuning van 1,4 miljoen euro Vlaamse SALK-middelen goed. Daarnaast is een bedrag van 1,1 miljoen euro aan EFRO-middelen geoordeeld. De taskforce herbevestigde het belang en de positieve bijdrage van 'Locate in Limburg'. Zij geeft een positief advies aan de verschuiving van die EFRO-middelen.

Voor het strategisch onderzoekscentrum Flanders' Make wordt vanaf de uitgavenbegroting 2014 een recurrente financiering van 8,4 miljoen euro als basisdotatie uitgetrokken. Sinds 2015 is de basisdotatie recurrent met 5 miljoen euro verhoogd. Daarnaast is er eenmalige projectfinanciering in de vorm van 5 miljoen euro competitiviteitsmiddelen, 3,5 miljoen euro Vlaamse SALK-middelen en 8 miljoen euro EFRO-middelen. Een eerste dossier met een totaalbudget van 5,2 miljoen euro is al ingediend, waarvan 2,1 miljoen euro EFRO- en 3,1 miljoen euro SALK-financiering. De SALK-taskforce verwelkomt de beslissingen inzake extra financiering voor Flanders' Make en vraagt de initiatiefnemers om in de komende maanden en jaren te waken over een voldoende hoge socio-economische return van deze investeringen naar Limburg. De minister-president heeft hier hoge maar volgens hem realistische verwachtingen over met het oog op de omslag van de hele Vlaamse industrie.

3.3. Werk

Het volgende thema wordt gevormd door de acties op de arbeidsmarkt. Korte-termijnacties worden gefinancierd met 4 miljoen euro SALK-middelen en 4,75 miljoen euro cofinanciering vanuit ESF. Het arbeidsmarktprogramma Limburg werd in 2014 voorbereid door VDAB met de sociale partners, de provincie Limburg en de stad Genk. De SALK-taskforce vraagt VDAB Limburg om de samenwerking met de Nederlands-Limburgse UWV te intensifiëren, alsook om het partnerschap met de lokale besturen waar de werkloosheid het grootst is, onverminderd voort te zetten.

Het grootste deel van het VDAB-programma wordt gevormd door competentieversterking, opleiding en begeleiding van werkzoekenden, zoals in de praktijk gebracht in de outplacement van ex-Fordwerknemers.

Bovenop de federale loonkostenverlaging werd op 18 december 2015 het decreet over de vereenvoudiging van het doelgroepenbeleid goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De SALK-taskforce verwelkomt die hervorming en dringt aan op een zo snel mogelijke uitvoering ervan. Welnu, normaal zal de inwerkingtreding plaatsvinden op 1 juli 2016, kondigt de minister-president aan.

Wat de IBO betreft, werd door VDAB en het Ondernemersplatform een samenwerking opgezet om jongeren via werkervaring aan een duurzame baan te helpen. Eind oktober 2015 liepen er in Vlaanderen 13.644, waarvan 2541 in

Limburg of 18,6%. Gelet op de relatief hoge jeugdwerkloosheid en de positieve effecten van IBO vraagt de SALK-taskforce aan de VDAB om acties te ondernemen zodat nog meer IBO-contracten kunnen worden aangeboden in Limburg.

3.4. Mobiliteit en Openbare Werken

De Vlaamse Regering keurde het GRUP voor de Limburgse Noord-Zuid definitief goed. Er werden verzoekschriften ingediend bij de Raad van State, maar dat betekent niet dat de projecten stilliggen. In het kader van de tijdelijke mobiliteitsmaatregelen ter hoogte van de doortocht Houthalen-Helchteren startten op 29 februari 2016 de voorbereidende werken aan het kruispunt van de Grote Baan en de N719. De taskforce vraagt om in afwachting van een uitspraak van de Raad van State zo spoedig mogelijk werk te maken van tijdelijke mobiliteitsmaatregelen op de Grote Baan N74, met name de verlenging van de afslagstrook ter hoogte van de N719, die effectief start op korte termijn. Ook die aan de Heidestraat wordt gerealiseerd in 2016. De realisatie van de rotonde en de tijdelijke brug zal afgestemd worden met het gemeentelijke initiatief voor rioleringswerken in de Koolmijnlaan. Minister Ben Weyts bevestigt het engagement om tijdig de nodige bijkomende middelen vrij te maken voor de noodzakelijke onteigeningen.

Wat Spartacus betreft, heeft de Nederlandse Raad van State het bestemmingsplan vernietigd waarin het traject op Nederlands grondgebied voor de sneltram (dossier lijn 1) staat. De SALK-taskforce vraagt de uitvoering van station Hasselt tot station Maastricht en om alvast de werkzaamheden van dossier lijn 2 (Hasselt-Genk-Maasmechelen) voort te zetten. Tot slot is zij het ermee eens dat het dossier lijn 3 het best geschikt is om door de NMBS uitgevoerd te worden. De Vlaamse Regering besliste inmiddels om dit in het kader van de Vlaamse spoorstrategie als eerste prioriteit voor heel Vlaanderen naar voren te schuiven. Het is nu wachten op de federale beslissing. Over de lijn Hasselt-Maastricht gaat minister Ben Weyts in verder overleg met Maastricht.

Inzake de verbreding van E313 en E314 is onder impuls van minister Ben Weyts het onderzoek naar mogelijke locaties voor spitsstroken geüpdatet. De MER-procedure voor de verlenging van de spitsstroken op de E314 (Aarschot-Leuven) is lopende. Minister Ben Weyts plant een aantal ingrepen met onmiddellijk positief gevolg voor de doorstroming op de E314 en de E313, met name de verlenging van de invoegstrook ter hoogte van Lummen, richting Genk, en de spitsstrook op de E313 ter hoogte van Lummen, richting Hasselt. De taskforce vraagt minister Ben Weyts om het onderzoek naar de mogelijkheid van spitsstroken op de E313 en E314 voort te zetten. In 2017 wordt een extra spitsstrook aangelegd langs de E314 tussen Wilselaer en Rotselaar, richting Lummen.

Tot op heden is geen vooruitgang geboekt in de federale spoordossiers. Het is niet duidelijk wanneer de Federale Regering een beslissing neemt over het meerjareninvesteringsplan 2015-2019. Wel is bekend dat medio 2017 een studie opgeleverd wordt over drie mogelijke tracés voor de IJzeren Rijn. Zij wordt door de Vlaamse Regering gefinancierd samen met de EU. De Vlaamse Regering zal, zoals gezegd, het dossier Hasselt-Neerpelt als Vlaamse topprioriteit naar voren schuiven met het oog op het nieuwe investeringsplan voor de NMBS. Tegelijk wordt bij Infrabel aangedrongen om snel werk te maken van de verdere elektrificatie van de lijn Mol-Hamont-Weert.

In het licht van het dossier Tongeren en Sint-Truiden, Beringen N73 en omlidingsweg Neerpelt, zal minister Ben Weyts volgende projecten als prioritair opnemen in het reguliere investeringsprogramma van AWW Limburg: de realisatie van de N73 tussen Albertkanaal en Heppen, en de noordoostelijk omlidingsweg

Tongeren in 2016, beide in 2016. Het zuidoostelijke deel wordt opgestart in toepassing van het decreet Complexe Projecten. De voorbereiding van de aantakking van Sint-Truiden op de E40 wordt voorgezet, evenals het project omleidingsweg Neerpelt. Als het decreet Complexe Projecten betere uitvoering garandeert, zal ook daar die procedure toegepast worden.

3.5. Veiligheid en Justitie

In het domein Veiligheid en Justitie wordt Masterplan III voorbereid, met daarin de gevangenis te Leopoldsburg. De timing is in handen van de Federale Regering. De taskforce vraagt haar om de bouw van de nieuwe penitentiaire inrichting met 312 permanente tewerkstellingsplaatsen zo snel mogelijk definitief goed te keuren. Verder slaan de provincie Limburg en de stad Genk de handen in elkaar om een veiligheidscampus te ontwikkelen in Zwartberg. Daartoe behoort een nieuw complex voor de politieschool PLOT en de oprichting van een expertisecentrum. Federaal minister Jan Jambon bevestigt dat de politieschool in Genk ook in de toekomst verankerd blijft, zodat het project voor de veiligheidscampus zeker voortgezet kan worden.

4. Budgettaire overzicht

Daarop toont hij een tabel met het budgettaire overzicht met voor alle niveaus zowel de voorziene als de toegekende middelen en het restbudget. Voor verdere details verwijst de minister-president naar de nota zelf.

5. Evaluatie governance model

Tot slot bevestigt hij dat het huidige bestuursmodel positief geëvalueerd wordt. Hij herinnert eraan de regering daarin het advies heeft gevolgd van de expertgroep onder leiding van professor Daems om vooral gebruik te maken van de bestaande Limburgse instellingen. Wel werd beslist om werkgroepen op te richten met de verschillende actoren om het directiecomité te ondersteunen voor specifieke dossiers. Het directiecomité beslist zelf over hun oprichting, samenstelling en rapportering. Zelf komt het minstens drie keer per jaar samen, de taskforce minstens twee keer.

6. Conclusies

De minister-president concludeert dat het de goede kant op gaat. De cijfers wijzen op vooruitgang en op het dichteren van de kloof met Vlaanderen, ook al is het eindpunt nog niet bereikt. Blijvende inzet op uiteenlopende maatregelen, structurele hervorming en samenwerking tussen overheid, onderzoek en bedrijven is nodig. Er moet tot zoveel mogelijk initiatief opgeroepen worden. De pijnpunten en probleemgebieden zijn bekend. Als voorbeeld noemt hij onderwijs, waar zijn regering inzet op leerlingen die thuis geen Nederlands spreken, hun schoolse achterstand en hun ondermaatse participatie aan de arbeidsmarkt, maar dit is ook een zaak van het terrein en het middenveld, een zaak van motivatie en cultuur. De huidige, structurele aanpak zorgt ervoor dat Limburg alle troeven in handen krijgt voor vooruitgang.

II. Debat

1. Tussenkomen van Marino Keulen

Marino Keulen noemt als voordeel van regelmatige terugkoppeling dat iedereen bij de les blijft. Toen Ford Genk op 24 oktober 2012 met zijn vrij onverwachte beslissing kwam, zou hij getekend hebben voor het voorliggende resultaat. Men is immers afhankelijk van de internationale, economische conjunctuur, die een

heel stuk beter kan. Als positief vermeldt hij in het bijzonder KlimOp en de omvorming van pech- naar spitsstroken.

Men moet echter ook de werkpunten onder de aandacht houden. Volgens hem wordt de sleutel gevormd door de infrastructuurdossiers, want het hoofdprobleem van Limburg is er een van mobiliteit. De realisatie van de Noord-Zuid zal de inzet van de volgende verkiezingen vormen. Alle andere dossiers en niches hangen daarvan af. De spreker roept de minister-president op zijn gezag aan te wenden om AWW alvast te laten beginnen met een aantal projecten die met Spartacus, waar al elf jaar aan gewerkt wordt, samenhangen. Dat lijn 3 (lijn Hasselt-Neerpelt) als prioriteit nummer één door de Vlaamse Regering naar voren wordt geschoven ten aanzien van de NMBS, noemt het lid een belangrijke uitspraak. Hij vraagt de regering om pre- of cofinanciering als katalysator in te zetten, gezien de zware besparingsoefening bij de NMBS.

Niet alleen voor Genk maar ook voor het aanpalende Maasland, met zijn enorme overschot aan arbeidskrachten, zou de ontwikkeling van de Fordsite van kapitaal belang zijn. Tot slot bepleit hij een versnelling in infrastructuurdossiers die nog steeds in de studiefase zitten, zoals de ontsluiting van Sint-Truiden in de richting van de E40.

2. Tussenkost van Johan Danen

Johan Danen vindt dat meten weten is en wijst in dat verband op de studie van Lode Vereeck, die aantoonde dat Limburg jaarlijks ondergefinancierd wordt voor een bedrag dat even hoog is als deze eenmalige inzet van middelen via SALK. In dat licht wenst hij dat zijn voorstel van resolutie ter stemming voorgelegd wordt.

Het lid erkent dat heel wat goed loopt in Limburg en is daar blij om. Wat de pijnpunten betreft, hoopt hij alvast dat tegen de genoemde verkiezingen de eerste spadesteek zal gebeurd zijn voor lijn 3. Cruciaal is verder de aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom, die met name in het Maasland en het Genkse zeer hoog is. De meeste van die leerlingen zijn immers een vogel voor de kat op de arbeidsmarkt. Ook op het vlak van de lage deelname van Limburgse jongeren aan hoger onderwijs is blijvende inzet nodig.

Het lid vreest dat een aantal van de nog steeds werkzoekende ex-werknemers van Ford voor heel lang in de werkloosheid zit. Hij dringt aan op extra aandacht voor hen.

Tot slot wenst hij een transparant debat, ook in het parlement, over de exploitatie van de Fordterreinen.

3. Tussenkost van Lode Ceysens

Namens de CD&V-fractie stelt *Lode Ceysens* dat er niet meer hoeft gestudeerd te worden maar dat het tijd is om de hand aan de ploeg te slaan. De evaluatie was niet alleen nuttig om iedereen bij de les te houden maar ook om de twee doelstellingen van SALK in herinnering te roepen.

Meest zorgwekkend is het mobiliteitshoofdstuk. Anders dan sommige externe, economische factoren, waar ook collega Keulen op wees, bepaalt Vlaanderen hier wel de voorwaarden. Toch gaan dossiers minder snel vooruit dan we zouden willen. De spitsstroken juicht zijn fractie alvast toe. Inzake de Noord-Zuid kan men niet anders dan de procedure afwachten, maar hij is alvast blij dat de voorbereiding wordt voortgezet en dat maximaal wordt ingezet op doorstromingsmaatregelen. Hij pleit ervoor om lessen te trekken uit de vertraging van de eerste doorstromingsmaatregelen, meer bepaald door te investeren in communicatie en coördinatie van de werken. Hij attendeert erop dat in Houthalen-centrum nog een

brownfieldconvenant moet afgesloten worden en dat daar kansen zijn voor een niet-gelijkgrondse kruising voor zachte weggebruikers. Het lid is ook bezorgd over de omleidingsweg in Neerpelt, waar Erfgoed claims zou leggen op hetzelfde tracé.

Zijn fractie staat ook achter de conceptnota basisbereikbaarheid. Probleem is wel dat in oostelijk Limburg geen basisnet van treinen bestaat. De regio heeft een alternatief net van snelle verbindingen nodig, dat door Spartacus kan geboden worden. Het lid pleit tegen de versnijding in verschillende lijnen en voor een terugkeer naar het oorspronkelijke netwerkconcept. Hij hoopt dat er snel duidelijkheid komt over de gesprekken met Maastricht. Minister Ben Weyts heeft in elk geval een duidelijk mandaat gekregen om de problemen op te lossen. De kaart van het regeerakkoord moet volop getrokken worden. Dat lijn 3 (of 18) voortaan de prioriteit der Vlaamse prioriteiten is, is goed nieuws voor Limburg. Zijn fractie steunt de minister-president in dat engagement, mede in diens gesprekken op federaal niveau. Tot slot pleit het lid voor een duidelijk signaal over de inzet van het bedrag van 200 miljoen euro dat staat ingeschreven voor cofinanciering.

4. Tussenkomst van Els Robeyns

Ook *Els Robeyns* vindt mobiliteit cruciaal om Limburg te laten uitgroeien tot economische hotspot. Vlaanderen moet durven investeren in zijn infrastructuur. Helaas is er behalve in de verhoging van de bruggen over het Albertkanaal weinig vooruitgang, zoals de gedelegeerd bestuurder van Voka Limburg onlangs vaststelde. Die zorg leeft bij alle Limburgers, ook in haar fractie. Het is tijd voor duidelijkheid en actie.

Ook voor haar is Spartacus een sleuteldossier, dat volledig gerealiseerd moet worden. Zij sluit zich aan bij de vraag van de taskforce om verdere uitvoering van lijn 1 en voegt daaraan toe dat men juridische procedures moet vermijden. Zij dringt aan op een onderhandelde oplossing. Ook met de verdere ontwikkeling van lijn 2 is ze het eens. Ook haar fractie is blij met lijn 3 als prioriteit maar ze waarschuwt niet alle hoop op de NMBS te stellen. Die zou inderdaad moeten investeren maar het huidige probleem is er juist omdat ze dat vroeger niet heeft gedaan. Volgens haar staat in het NMBS-budget geen euro voor lijn 18. Het gat in de federale begroting maakt haar ter zake nog pessimistischer. Zou Vlaanderen niet beter zelf zijn verantwoordelijkheid nemen in de plaats van naar de NMBS te blijven kijken? Welke garanties heeft de minister-president dat de NMBS haar verbintenissen nakomt? Hoe vaak heeft hij daar al over gepraat met de spoorwegmaatschappij?

5. Tussenkomst van Jos Lantmeeters

Jos Lantmeeters vindt dat pessimisme na het aanhoren van dit verslag van kwade wil getuigt. Sommigen blijven jammeren en klagen terwijl de cijfers tonen dat het zo slecht niet gaat in Limburg. Hij vernoemt het positieve onthaal door de taskforce en de dalende werkloosheid. Hij is blij dat de Vlaamse Regering inzet op het probleem van de schooluitval en de rol van de anderstaligheid daarin (56% inmiddels in Genk) via een inburgeringsbeleid dat door de sp.a werd bestreden. Het aantal goedgekeurde dossiers in het kader van de KlimOp-lening vindt hij zeer goed, evenals het optrekken van de LRM-portefeuille voor starters. Verder kijkt hij mee uit naar het masterplan voor de terreinen van Ford Genk, al wil hij dat niet meteen aan LRM toewijzen. Hij pleit ervoor dat men op het grote en goed ontsloten terrein niet gaat concurreren met het SOC Flanders' Make en dat men het niet opsplijst in een te groot aantal kleine stukken.

N-VA is, wat Spartacus 1 betreft, voorstander van Hasselt-station tot Maastricht-station en niet van een winkellijn. Niet Vlaanderen maar Nederland moet alles doen om procedures te vermijden. Er is een onderhandelde oplossing nodig zonder toegevingen.

Limburg is benadeeld inzake spoorontsluiting maar wie leverde de laatste veertig jaar de ministers? Men moet niet zeuren over wat men zelf veroorzaakt heeft. Het lid vindt niet dat Vlaanderen voortaan de taken van de NMBS moet betalen.

Wat het voorstel van resolutie betreft: studies zijn er volgens hem voldoende ondertussen. Waar Limburg tekort is gedaan, is bekend, maar hij stelt tegelijk vast dat de Limburger een positieve mens is. Hij rekent op de minister-president om het resterende werk voor mekaar te krijgen.

6. Tussenkomst van Rob Beenders

Rob Beenders is het er mee eens dat men positief moet spreken over de provincie en de veerkracht van de Limburger maar dat neemt niet weg dat de drie werkpunten die ook gisteren door het directiecomité van SALK zijn bevestigd, essentieel zijn.

Naast mobiliteit, gaat het om de ontwikkeling van de Fordterreinen en de werkloosheid.

De trage aanstelling van een partner inzake de ontwikkeling van de Fordterreinen baart hem zorgen in het licht van de werkloosheidscijfers.

Werkzoekende ex-werknemers van Ford worden vaak nog gediscrimineerd in de plaats van geholpen omdat ze door hun leeftijd buiten het doelgroepenbeleid vallen. Als de helft nog steeds geen werk heeft, mag men toch wel kritisch zijn over het bereiken van de eerste doelstelling van SALK?

Daarbij komt dat in het Maasland het openbaar vervoer te wensen overlaat.

Het is dan ook zaak zo snel mogelijk werk te creëren op een bestaand terrein als dat van Ford. Waarom kan men niet meteen starten met een partner aan te wijzen die instaat voor acquisitie en andere voorbereidende taken? Waarom wachten tot het najaar? Er is nog niet eens beslist hoe kandidaten zullen bevestigd worden. Waarom wordt niet snel een kader met toewijzingscriteria ontwikkeld?

Verder klopt het dat niet alle bevoegdheden Vlaams zijn, hoewel ook hij blij is met de prioriteitstelling. Maar om in een hogere versnelling te raken is het nodig dat de taskforce wordt uitgebreid met federale vertegenwoordigers.

7. Tussenkomst van Lydia Peeters

Lydia Peeters begrijpt het pleidooi voor bijkomend studiewerk niet. Voor haar fractie blijft de genoemde studie-Daems relevant, waarin al gepleit wordt voor jobcreatie. Die moet niet beperkt blijven tot de bestaande industrieterreinen, onderstreept ze. Verder roept ze op tot waakzaamheid met het oog op een snelle sanering van minstens vijf sites en mogelijk nog tot zeven extra sites op de Fordterreinen die ten vroegste in 2018 in de finale fase zou komen.

Wat het masterplan betreft, waarschuwt ze dat ze het aantrekken van bedrijven die nu al elders in het Maasland actief zijn, niet voor bijkomende banen zorgt. Ook in de detailhandel is men vaak eerder bezig met het verplaatsen van een aantal winkelcentra.

Voor het hoge aantal laaggeschoolde werklozen in het Maasland bepleit ze de ontwikkeling van de site Terrils, waarvan de naam niet langer wordt genoemd in het evaluatieverslag.

Drastische verlaging van ongekwalificeerde uitstroom vraagt om bijkomende onderwijsmaatregelen. De verhoging van het aantal IBO in Limburg vindt ze zeer positief.

8. Tussenkomst van An Christiaens

An Christiaens kijkt uit naar het masterplan en inzake de Fordterreinen hoopt ze dat het ambitieus en flexibel is en geen verkavelingsplan. Zij peilt naar de timing van de sanering en het klaarmaken voor overdracht. Hoe wordt de ontwikkelaar aangewezen? Hoe worden de stakeholders betrokken? Het lid rekent op een mix van publieke en private partners. Zij bepleit de creatie van een state-of-the-art-industrieterrein. Wil de minister-president ruimte geven aan een incubator voor de maakindustrie? Hoe verloopt de aanbesteding en wat is de timing? Zij onderstreept het belang van duurzame werkgelegenheid.

Wat mobiliteit betreft, stelt ze verregaande eensgezindheid vast, maar investeren in het spoor in de plaats van de NMBS zelf noemt ze een stap achteruit. De Federale Regering moet er werk van maken om Limburg als prioriteit om te nemen.

9. Tussenkomst van Lies Jans

Lies Jans onderstreept dat haar fractie vooruit wil met Limburg. Positief is alvast de dalende werkloosheid, het groeiende aantal vacatures. De evolutie is beter dan in de rest van Vlaanderen. De spreker is ook verheugd over de effectieve besteding van de SALK-middelen. Het pleidooi om opnieuw te gaan overleggen over lijn 3 is onnodig. Studies hebben al uitgewezen dat een treinverbinding optimaal is. Ook zij is dan ook zeer blij met de status als topprioriteit.

10. Repliek van minister-president Geert Bourgeois

Geert Bourgeois hoorde ook positieve taal bij de oppositie, al is het normaal dat zij kritischer is. Alles kan beter, maar wie SALK nuchter bekijkt, ziet dat dit de juiste beslissing was. Er wordt goed samengewerkt en vooruitgang geboekt.

Hij bevestigt dat ENA op schema zit, wat zeer belangrijk is voor het multimodale vervoer. Verder erkent hij dat de Noord-Zuid van het allergrootste belang is, niet alleen voor de ontsluiting van de Noord-Limburgse bedrijven maar ook voor een goede verbinding met de Eindhovense universiteit. Verder herhaalt hij dat de procedure moet afgewacht worden en dat men niet kan bouwen zonder vergunning, maar dat men nu al doet wat kan.

Hij is het niet eens met het pleidooi om nu al de troeven ten aanzien van het federale niveau uit handen te geven inzake lijn 3, zeker nadat men eerst heeft verklaard dat dit het eerste Vlaamse dossier is. Hij wil de Vlaamse positie niet ondergraven. Hij legt in dat verband uit dat de Federale Regering al vertegenwoordigd is in de taskforce, in de persoon van federaal minister Kris Peeters. Voor de technische kanten van de andere mobiliteitsdossiers verwijst hij naar minister Ben Weyts. Wat Spartacus betreft, onderstreept hij dat de taskforce wel degelijk achter het netwerkconcept staat.

Het klopt dat de begeleiding van de ex-werknemers van Ford niet langer zo intens is als in het begin. Deze begeleiding is nu vervangen door de reguliere begeleiding van de VDAB.

Hij begrijpt het ongeduld over het Fordterrein maar wil geen ondoordachte beslissingen nemen. Over deze unieke en goed ontsloten site kan men dat niet zonder masterplan.

Hij erkent wel de noodzaak van transparante communicatie. Het masterplan kan voorgesteld worden in de commissie Economie gevolgd door een debat. Daarop wordt in samenspraak met de Limburgse actoren, inclusief LRM en 'Locate in Limburg', een beslissing genomen door de taskforce en niet in een gesloten cenakel in Brussel, verzekert hij. Het zou vreemd zijn om eerst een gerenomeerd consultant aan te stellen en vervolgens het resultaat niet af te wachten, merkt hij op. Hij is zich bewust van de urgente noden maar wil niet halsoverkop verkavelen, er zijn ook andere mogelijkheden in Limburg. Over de vraag of daarnaast nog bijkomende terreinen nodig zijn, spreekt hij zich niet uit.

Het doelgroepenbeleid kan moeilijk een belemmerende factor zijn op de arbeidsmarkt, want het moet nog in werking treden. Hij gelooft dat het juist heel belangrijk kan zijn voor Limburg door zijn inzet op jonge en minder jonge mensen. Verder wijst hij erop dat de goede samenwerking tussen VDAB en UWV al mensen aan een baan heeft geholpen.

Tot slot onderstreept hij nogmaals het belang van het onderwijs, waar de Vlaamse Regering met haar algemene beleid al op inzet. Maar dat is op zich niet voldoende. Er is ook een mentaliteitsverandering nodig. Er zijn prachtige rolmodellen van ouders en grootouders van vreemde origine die het maken. Misschien ontbreekt een zeker middenveld ter stimulering. De regering neemt alvast maatregelen op het vlak van het bijwerken van de taalkennis. Hij gelooft ook sterk in dual leren. Helaas vinden slechts twee van de dertig proefprojecten in Limburg plaats, maar dat is mee een verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven.

11. Tweede tussenkomst van Rob Beenders

Rob Beenders is het fundamenteel oneens met de euforie over ENA. Industrierreinen langs het kanaal zijn belangrijk als toekomstige mobiliteitsoplossing, maar Limburg is ook een groene provincie, die scoort op het vlak van werk in de toeristische sector. Volgens het lid waren de keuzes in ENA niet meer of niet minder dan een politieke deal. Limburg heeft, vergeleken met andere provincies, al een overaanbod aan industrierreinen. In het Noorden ligt 300 hectare braak, alleen geraakt men er niet. Daarom juist pleit hij voor een versnelde acquisitie op de bestaande terreinen, in het bijzonder dat van Ford. Op dat vlak heeft LRM zijn knowhow al bewezen. Er is tot op vandaag nog geen enkel bedrijf uit Limburg weggebleven bij gebrek aan plaats. Dat is immers niet het probleem, want in de hele provincie ligt bijna 1000 hectare uitgerust terrein braak.

12. Tweede tussenkomst van Johan Danen

Johan Danen pleitte niet voor bijkomend studiewerk maar voor de toelichting in de commissie van een bestaande, die van Lode Vereeck. Hij zou het voorts op prijs stellen, mocht het beleidsdomein Onderwijs voortaan een eigen hoofdstuk in de evaluatie krijgen.

13. Tweede tussenkomst van Lode Ceysens

Lode Ceysens pleit voor een consequente aanpak: men kan niet pleiten voor jobs en erkennen dat mobiliteit een uitdaging is en vervolgens bezwaren bovenhalen bij elke opportuniteit om een industrierrein te ontwikkelen op een van de best ontsloten locaties van Limburg. Elke beslissing in die zin van de Vlaamse Regering leverde de creatie van meer bos en natuur op dan er vooraf was. Hij herhaalt dat de prioriteit voor lijn 3 zeer goed nieuws is.

14. Tweede tussenkomst van Marino Keulen

Marino Keulen meldt in verband met het voorstel van resolutie dat Lode Vereeck zelf liet weten op zijn blog dat hij niet ziet wat een toelichting van zijn studie nog kan bijdragen. Alles ligt immers op tafel. Hij vindt de oproep van de oppositie in haar voorstel van resolutie dan ook nutteloos. Hij heeft geen zin om meegesleept te worden in een politiek spel.

15. Tweede repliek van minister-president Geert Bourgeois

Minister *Geert Bourgeois* verwijst voor ENA naar de conceptnota van minister Joke Schauvliege die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 17 juli 2015 en waarvan zij thans de uitvoering uitwerkt.

Hij bevestigt nogmaals dat de genoemde spoorlijn een prioriteit is en blijft.

Jan HOFKENS,
voorzitter

Lies JANS
Rob BEENDERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ENA	Economisch Netwerk Albertkanaal
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, VLAIO)
GRUP	gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
LRM	Limburgse Reconvertiemaatschappij
MER	milieueffectrapport
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
PLOT	Provincie Limburg Opleiding en Training
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
SOC	strategisch onderzoekscentrum
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (Nederlandse instelling)
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen